

novičke

oktober 2002

Možnosti izobraževanja in učenja za odrasle * Standard Vlagatelji v ljudi	3-4	DOMAČE NOVIČKE
Študijski obisk na Dansko	5-7	S POTI
Sedma obletnica Središča za samostojno učenje * Kako si zagotoviti konkurenčno prednost pri zaposlitvi? * Vključevanje Ljudske univerze Škofja Loka v evropske projekte * Alternative hitri prehrani	8-15	KOTIČEK JE VAŠ
Vabilo na delavnico * Karavana kulture, učenja in sožitja v Gornji Radgoni	16-21	PRIPRAVLJAMO/ PRIPRAVLJAJO
	22	POSVETI, KONFERENCE
	23	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novice v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novice s knjižnega trga;
- novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in Nevenka Kocijancič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: <http://www.acs.si>, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: <http://www.acs.si/novicke>

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja - online)

Naklada 1.700 izvodov

DOMAČE NOVIČKE

Pregled le na spletnih straneh

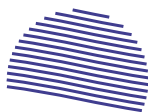
Možnosti izobraževanja in učenja za odrasle

Na spletnih straneh Andragoškega centra Slovenije je tudi letos objavljen pregled možnosti izobraževanja in učenja za odrasle v šolskem letu 2002/2003. Pregled, dostopen na spletnem naslovu <http://www.acs.si/pregled>, omogoča iskanje informacij po osnovnih podatkih posameznega izvajalca ter po podatkih programa izobraževanja. Možno je omejiti iskanje le za javno veljavne programe ali pa za programe, ki omogočajo pridobitev formalne izobrazbe. Poleg podatkov o izvajalcih in njihovih programih lahko v Pregledu najdete tudi informacije o možnostih za samostojno učenje v središčih za samostojno učenje, o borzah znanja in svetovalnih središčih, ki delujejo po Sloveniji, navedli pa smo tudi nekaj spletnih naslovov o dodatni slovenski ponudbi izobraževanja odraslih.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da se zanimanje izvajalcev za predstavitev izobraževalne ponudbe v Pregledu povečuje. Kljub relativno kratkemu času, ki smo ga imeli letos za zbiranje podatkov, se je našemu povabilu odzvalo 290 izvajalcev iz celotne Slovenije, kar je največ do sedaj. Največji odziv beležimo pri zasebnih organizacijah in zasebnih šolah, srednjih šolah in enotah za odrasle pri srednjih šolah ter ljudskih univerzah, vse večji interes pa opazamo tudi pri društvih, knjižnicah, muzejih in galerijah. Obsežna je tudi programska ponudba izvajalcev, ki so nam posredovali podatke za prek 4.400 programov. Iščete lahko med programi formalnega izobraževanja, usposabljanja, spopolnjevanja in specializacije za delo ali med programi splošnega neformalnega izobraževanja za prosti čas. Ponudba slednjih je ponovno najštevilnejša in vsebinsko raznolika, saj lahko izbirate med programi za učenje tujih jezikov, računalništva, ročnih del, komunikacije, umetnosti in kulture, osebnostne rasti, vzgoje in izobraževanja, podjetništva, varstva okolja, zdravstva ter številnimi drugimi vsebinami.

Možnosti izobraževanja in učenja je torej veliko. Prepričani smo, da boste našli kaj zanimivega tudi za svoje specifične učne potrebe. Med letom bomo podatke v Pregledu dopolnjevali, zato smo prosili izvajalce, da nam sproti sporočajo morebitne spremembe. Le tako se bomo lahko približali realnemu stanju ponudbe izobraževanja za odrasle v Sloveniji.

Erika Brenk, ACS

Morda vendarle po polževo v Slovenijo?

Standard Vlagatelji v ljudi

Mineva eno leto, kar smo z razpisom povabili organizacije v Sloveniji, naj se pomerijo z zahtevami standarda kakovosti Vlagatelji v ljudi, ki je po izjemnih uspehih v domači Angliji začel svoj osvajalski pohod na evropsko celino. Velik odziv – celo nad pričakovanji – je okreplil naš optimizem, ki smo ga delili z matično organizacijo *Investors in People – IIPUK* iz Velike Britanije. Ob podpori sklada *British Grants Slovenia*, ki deluje v okviru Ambasade Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske, smo organizirali razmeroma zahtevno in drago usposabljanje za svetovanje in ocenjevanje Standarda. Uspešno ga je opravilo 24 bodočih svetovalcev, ki so večji del stroškov usposabljanja poravnali sami. Tako je bil naš cilj – podpis tripartitne pogodbe o vodenju pilotnega projekta med Andragoškim centrom Slovenije, IIPUK in Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, plačnikom projekta ter garantom za verodostojnost in usklajene interese pri prenosu licence Vlagatelji v ljudi v Slovenijo, videti blizu, izpeljava projekta samega pa uresničljiva. Na žalost stvari niso potekale v skladu s pričakovanji in je delo na projektu za nekaj časa zamrlo.

Pobudo za oživitev dela so dali Britanci. Dogovorili smo se, da poskusimo nekaj organizacij – na njihove stroške – pripeljati do naziva Vlagatelj v ljudi neposredno, še pred podpisom pogodbe o vodenju pilotnega projekta. Zgled prvih podjetij in organizacij s podeljenim nazivom bi lahko občutno prispeval k promociji Standarda v Sloveniji, predvsem pa bi na ta način omogočili usposobljenim svetovalcem, da se vključijo v praktično delo.

Vabilo za sodelovanje smo poslali vsem organizacijam, ki so se pred daljnimi desetimi meseci prijavili na naš razpis. Odziv je bil tokrat – proti pričakovanjem – zelo skromen, glede na slabe izkušnje pa razumljiv. Kljub temu smo se odločili, da nadaljujemo. Med obiskom Roberta Macleoda, vodje podjetja *Assessment North-East*, enega od pooblaščenih centrov za presojo in podeljevanje naziva Vlagatelji v ljudi iz Sutherlanda v Angliji, in njegovega sodelavca Kevina Wakea (23. in 24. septembra 2002) smo imeli s predstavniki prijavljenih podjetij delovni razgovor o nadaljnjih korakih na poti usklajevanja z zahtevami Standarda in tudi o vlogi, ki jo bodo pri tem igrali naši svetovalci. Prvo podelitev naziva Vlagatelj v ljudi lahko pričakujemo v začetku prihodnjega poletja.

Upamo, da bomo tokrat bolj uspešni in da se bo kandidatkam pridružila še kakšna organizacija. Vabilo še velja!

mag. Peter Beltram, ACS

S POTI

Spoznavanje novih pristopov in načinov zagotavljanja in razvoja kakovosti Študijski obisk na Dansko

Andragoški center Slovenije je v okviru projekta **Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje – POKI** in ob finančni podpori programa Leonardo da Vinci II – Mobility organiziral študijski obisk na Dansko. Ekskurzija je potekala od 28. septembra do 5. oktobra 2002, udeležili pa so se je sodelavci projekta iz sodelujočih šol: Srednja agroživilska šola Ljubljana, Šolski center Rudolf Maister Kamnik, Srednja trgovska šola Ljubljana ter Šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije, Ljubljana.

Namen obiska je bil spoznavanje danskega pristopa k zagotavljanju in razvoju kakovosti v izobraževanju odraslih ter pridobivanje mednarodnih izkušenj za izvajanje dejavnosti samoevalvacije. Natančnejši cilji so bili:

- seznanjanje s koncepti, pristopi in prednostnimi področji zagotavljanja in razvoja kakovosti poklicnega in strokovnega izobraževanja odraslih na Danskem,
- preučevanje načinov porazdelitve odgovornosti, ki jih imajo različne ustanove na nacionalni in lokalni ravni pri zagotavljanju kakovosti,
- preučevanje samoevalvacijskih modelov in pristopov ter operativnih rešitev, ki jih uporabljajo izobraževalne organizacije za zagotavljanje kakovosti lastnega dela,
- preučevanje dejavnosti, ki jih izobraževalna organizacija opravlja za izboljševanje lastnega dela in njene odgovornosti za izkazovanje lastne kakovosti navzven.

V času študijskega obiska smo obiskali različne ustanove, kjer smo spoznavali njihove pristope in načine zagotavljanja in razvoja kakovosti.

Prvi dan smo obiskali Ministrstvo za izobraževanje, kjer so nam podrobno predstavili danski izobraževalni sistem ter koncept zagotavljanja in razvoja kakovosti v izobraževanju na nacionalni ravni. Po novem zakonu imajo vse izobraževalne ustanove svojo spletno stran, na kateri mora biti vedno prikazano, na kakšen način šola zagotavlja kakovost svojih storitev. S tem želijo udeležati načelo transparentnosti in omogočiti potencialnim uporabnikom izobraževalnih storitev, da se sami odločajo med različnimi ponudniki. Svoje izkušnje nam je predstavila tudi sodelavka ministrstva, ki je delno zaposlena tudi na srednji tehnični šoli, kjer

se ukvarja s kakovostjo. V popoldanskem času smo si ogledali *Hillerød Business School*, kjer so nam predstavili njihov način zagotavljanja in razvoja kakovosti. Samoevalvacijo izvajajo po Evropskem modelu poslovne odličnosti (European Model of Business Excellence) skupaj s sedmimi poslovnimi šolami. Eden od učiteljev je tudi v funkciji managerja za kakovost (Quality Manager), ki skrbi za kakovost in izvajanje samoevalvacije.

Drugi dan nam je Finn Christiansen predstavil *Koncept Q*. Gre za koncept zagotavljanja in razvoja kakovosti v poklicnem izobraževanju na Danskem, ki so ga v okviru *projekta Q-90* v devetdesetih letih razvili na danskem ministrstvu za izobraževanje. Temelji na metodi samoevalvacije, ki jo opravljajo poklicni kolidži. V procesu vpeljevanja koncepta v izobraževalno prakso, v katerem je naš predavatelj sodeloval, je ministrstvo za izobraževanje kolidže tudi izdatno finančno podprlo.

Tretji dan smo si ogledali *produkcijsko šolo Naturskolen v Roskilde*, kjer so nam predstavili njen koncept in področja dela. Kot že samo ime šole pove, je glavni del njihove dejavnosti usmerjen v ekološko delo (živinoreja, poljedelstvo, gradnja); zelo dobro sodelujejo z muzejem vikinških ladij, kjer se udeleženci šole učijo vodenja vikinških ladij, s katerimi ob koncih tedna in v poletnem času prevažajo turiste. Med predstavitvijo je bilo poudarjeno dobro sodelovanje produkcijske šole z drugimi šolami v okolišju. Nekatere šole svoje dijake pošljejo med šolskim letom za določen čas v produkcijsko šolo, čeprav ostajajo formalno vpisani v osnovno oziroma srednjo šolo. Vse izobraževalne ustanove v tem okolišju imajo skupen center za svetovanje za izobraževanje.

Naslednji dan smo si ogledali *Center za poklicno usposabljanje nekvalificiranih delavcev – AMU København*. Predstavili so nam svoje delo, ki je v največji meri usmerjeno v podjetja in namenjeno zaposlenim. Država za njihovo izobraževanje prispeva 85% sredstev, preostali delež pa mora kriti podjetje samo. Ogledali smo si tudi del usposabljanja. V drugem delu nam je predstavnica farmacevtske tovarne, iz katere so poslali vse zaposlene na usposabljanje v AMU, predstavila njihove izkušnje sodelovanja s to organizacijo. Popoldne smo obiskali *Evalvacijski inštitut*, zunanjo, neodvisno ustanovo, ki skrbi za zagotavljanje kakovosti ter razvoj danskega izobraževanja in poučevanja. Njegova naloga je evalviranje izobraževanja in poučevanja. Osredotočajo se tudi na evalviranje izobraževalnih ustanov in njihovega načina dela. Inštitut je odgovoren za celotno področje izobraževanja, ki je pod okriljem ministrstva za izobraževanje, izvajajo pa tudi druge naročene naloge.

V petek smo si ogledali še drugo *poslovno šolo Handelsskolen Ishøj og Taastrup*, kjer so nam predstavili šolo, način dela, potek izobraževanja odraslih ter njihov način zagotavljanja in razvoja kakovosti.

Seveda smo imeli med obiski danskih izobraževalnih ustanov tudi čas za ogled K₃ benhavna in njegovih znamenitosti.

Če skleneva prispevek z oceno obiska, lahko rečeva, da so bili cilji, ki smo si jih zadali, izpolnjeni. Ogledali smo si ustanove, kjer v praksi izvajajo samoevalvacijo, njihove načine zagotavljanja in razvoja kakovosti, videli pa smo tudi, kako je zagotavljanje kakovosti sistemsko umeščeno v izobraževanje.

Pomembno sporočilo vsem sodelujočim v projektu POKI pa je: z razvojem modela za samoevalvacijo kakovosti v izobraževanju odraslih smo na pravi poti. Hkrati pa predstavlja prav faza, v kateri smo sedaj – vpeljevanje modela na srednje šole - najtežavnejši del celotnega procesa, ki ne more biti uspešen brez podpore vodstva in celotnega kolektiva šol ter vseh tistih, ki krojijo izobraževalno politiko na nacionalni ravni.

mag. Tanja Možina, Andreja Dobrovoljc, ACS

KOTIČEK JE VAŠ

DOBA

Sedma obletnica Središča za samostojno učenje

V mesecu septembru 2002 smo na DOBI praznovali že 7. obletnico delovanja Središča za samostojno učenje. Predavnimi sedmimi leti smo v sodelovanju z Andragoškim centrom Slovenije pripravili koncept, ki ponuja odraslim možnost učenja na drugačen način, možnost svobodne izbire vsebin, časa ter načina učenja v najširšem pomenu. Začeli smo s petimi učnimi mesti, dvema multimedijskima računalnikoma, avdio in video opremo ter 22 različnimi programi za samostojno učenje, nekaj katalogi in drugimi informacijami o izobraževalnih oblikah. Sprva je bilo Središče odprto le deset ur v tednu.

Kaj pa danes? Udeležencem je na voljo osem učnih mest, štiri so opremljena z multimedijskimi računalniki in stalnim dostopom do interneta, ostala pa z drugo učno tehnologijo. Udeleženci lahko danes izbirajo med sto različnimi programi, pri tem pa sta jim v veliko pomoč informatorja, ki jim svetujeta pri izbiri programov in skrbita, da delo poteka nemoteno. Središče je odprto *vsak dan od 8. do 20. ure, v soboto pa do 16. ure*, skupaj torej 68 ur na teden.

V Središču za samostojno učenje zagotavljamo možnost samostojnega učenja v organizirani obliki Mariborčanom in ljudem iz okolice brezplačno. Udeležencem svetujemo, kako se učiti, nudimo pomoč pri uporabi sodobne učne tehnologije in učnih programov za samostojno učenje z avdio in video pripomočki, omogočamo uporabo računalnikov in zgoščenk, dostop do informacij o drugih možnostih izobraževanja in učenja odraslih, skrbimo za dobro počutje udeležencev in nenehno uvajanje novosti.

V okviru izvajanja dejavnosti Središča organiziramo in pripravljamo uvodne dneve za vse, ki se prvič vključijo v Središče, napotke in nasvete za učenje ob prvem srečanju v pisni obliki, svetovalne pogovore o učenju nasploh ali o učenju posameznih vsebin, statistične in analitične preglede naših uspehov (število in struktura udeležencev, število opravljenih učnih ur ipd.), katalog programov za samostojno učenje, kjer je udeležencem na voljo podrobna predstavitev posameznih programov za samostojno učenje, in skrajšan pregled programov za samostojno učenje v obliki letaka, ki ga sproti dopolnjujemo.

Naši udeleženci Središča so upokojenci, študentje, dijaki, zaposleni in brezposelni. Slednji s pridom izkoriščajo možnost dostopa do interneta in iskanje informacij o prostih delovnih mestih. V šolskem letu 2001/2002 so prevladovali udeleženci s končano štiriletno srednjo šolo, stari med 21 in 40 let, predvsem ženske.

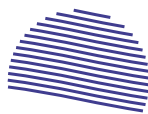
Medtem ko je prva leta prevladovalo povpraševanje po učenju tujih jezikov, v zadnjih letih močno narašča zanimanje za učenje računalništva. Udeleženci se samostojno učijo osnov uporabe Word-a, Excel-a, interneta ter uporabe elektronske pošte. Pri učenju Word-a udeleženci najpogosteje uporabljajo CD-ROM za samostojno učenje, ki smo ga razvili na Dobi.

Naša nenehna prizadevanja, ki jih ves čas podpira Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, so obrodila sadove - ponašamo se z več kot 1.250 udeleženci. Mesečno Središče obišče več kot 160 udeležencev, ki na mesec opravijo 1.200 učnih ur.

V letošnjem letu je Doba postala e-točka Ministrstva za informacijsko družbo, zato v okviru Središča za samostojno učenje omogočamo brezplačen *dostop do interneta vsem zainteresiranim*, še več pozornosti pa namenjamo možnostim samostojnega učenja *s področja informacijske tehnologije*.

Zaradi vse večjega povpraševanja po samostojnem učenju in vključitvi v Središče za samostojno učenje načrtujemo posodobitev učnih gradiv in pripomočkov. Prepričani smo, da se bo sedanjim obiskovalcem prej kot v sedmih letih pridružilo še tisoč odraslih, ki znanje potrebujejo za uspešno poklicno pot ali za osebno rast.

Meri Lorenčič, DOBA, Maribor

Odhajamo v Evropo

Kako si zagotoviti konkurenčno prednost pri zaposlitvi?

Odgovor je: z ECDL-jem. O tem so že veliko pisali in govorili. Pa še vedno večina ne ve, kaj pravzaprav to je, kaj nam prinaša in kaj moramo za to narediti. Pa začnimo tam, kjer se pač najbolj spodobi - pri bistvu.

Kaj je ECDL?

ECDL je kratica imena programa za pridobitev mednarodno veljavnega evropskega računalniškega spričevala (*European Computer Driving Licence*), ki potrjuje, da ste uspešno opravili 7 izpitov s področja informacijske tehnologije (IT), in dokazuje, da ste sposobni uporabljati osebni računalnik in običajne računalniške aplikacije na takšnem nivoju, ki vam omogoča učinkovito izrabo bistvenih funkcij teh aplikacij. Drugače povedano, spričevalo potrjuje, da ste uspešno opravili en teoretični izpit o poznavanju IT-ja ter šest praktičnih izpitov, ki ocenjujejo vašo sposobnost pri obvladovanju osebnega računalnika in običajnih aplikacij. Ker smo v Sloveniji vajeni predvsem uporabe programskih izdelkov giganta Microsoft, lahko rečemo, da morate dokazati znanje uporabe operacijskega sistema Windows in programov Word, Excel, PowerPoint in Access, interneta in elektronske pošte. Pri tem imate dve možnosti: ali da uspešno opravite vseh 7 izpitov in pridobite *ECDL spričevalo*, ali pa opravite 4 poljubne izpite in pridobite *ECDL Start spričevalo*. Kakorkoli, pridobljeno spričevalo vam omogoča, da imate tako poleg diplome o končanem šolanju še posebno diplomu o računalniškem znanju in s tem veliko konkurenčno prednost pri iskanju (boljše) zaposlitve. Zakaj? Pridobljeni certifikat ima namreč tudi za delodajalca pomembno veljavo, saj poenostavlja procese zaposlovanja in mu zagotavlja, da imajo kandidati za zaposlitev in že zaposleni ustrezno znanje za delo z najbolj uporabljanimi računalniškimi programi.

Izpite lahko opravljate v za to posebej usposobljenih testnih centrih – o tem več v nadaljevanju. Kakovost preverjanja znanja in izpitnih materialov pa nadzoruje *ECDL Foundation Ltd*, ki zagotavlja tudi primerljivost znanja imetnikov spričevala v Evropi in v svetu.

ECDL – pogoj za vstop v Evropsko unijo?

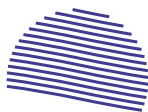
Poglejmo, kako je z ECDL-jem v Evropi. Z licenco, to je pravico, ki omogoča, da se program ECDL izvaja v določeni državi, se ponašajo že v 25 evropskih državah. V vsaki od njih delujejo *testni centri* - Italija jih ima, npr., več kot 2.200, Madžarska in Avstrija več kot 200. Zaradi visoke kakovosti in rednega dopolnjevanja programa je pilotni projekt (1995) prerasel v mednarodni standard. Kot tak se je začel širiti tudi v države izven evropskih meja, kjer se je uveljavil pod imenom *International Computer Driving Licence - ICDL*. Uveljavljen je, npr., v Avstraliji, Novi Zelandiji, Amerikah, tudi v Afriki in na Fidžiju. Do danes je bilo podeljenih že 2.000.000 indeksov, kar pričča o tem, da gre za zelo uveljavljen in pomemben dokaz znanja. K tako nagli rasti so prispevale predvsem članice Evropske unije, ki so program ponekod vpeljale v sistem srednješolskega in visokošolskega izobraževanja. Razlogov za to je več. Eden je prav gotovo ta, da je tovrstno spričevalo pogoj za pridobitev marsikaterega delovnega mesta, kot je, npr., mesto državnega uradnika. Vse večji pomen pa dobiva tudi v projektih prekvalifikacije brezposelnih.

ECDL v Sloveniji

Pred dvema letoma je licenco za uvajanje programa v Sloveniji pridobilo Slovensko društvo Informatika (SDI), ki je spoznalo pomen ECDL-ja. Kot član Sveta evropskih strokovnih društev za informatiko (Council of European Professional Informatics Societies - CEPIS) je edina organizacija v Sloveniji, ki je imela to možnost. Sledila je ustanovitev testnih centrov - sprva treh, danes pa jih imamo (zgolj) petnajst. In kako smo uspešni? Za odgovor smo prosili predsednika SDI, Nika Schlambergerja: *“Doslej je bilo v Sloveniji izdanih 1.369 indeksov ECDL in 743 delnih ali popolnih ECDL spričeval. Ta podoba je zanimiva, ker je ob razmeroma nizkem številu indeksov (po tem podatku je Slovenija v zadnji tretjini držav z ECDL-jem) uspešnost usposabljanja visoka, saj smo glede tega v prvi tretjini. Glavni razlog je verjetno v tem, da se za ECDL veliki poslovni sistemi, kamor smemo šteti tudi administracijo, neradi odločajo - mogoče tudi zato, ker niso spoznali, da ECDL ni zgolj še eno potrdilo več, temveč predvsem jamstvo veščine in znanja za delo s splošnimi računalniškimi programi. Z rezultatom smo lahko zato zadovoljni še toliko bolj, saj dokazuje visoko motiviranost kandidatov za ECDL. V prihodnje pričakujemo več zanimanja velikih sistemov, k čemur jih bodo verjetno napeljali stiki s poslovnimi partnerji predvsem iz Evrope in nekoliko tudi – če sem lahko malo zbadljiv – vprašanja našim predstavnikom v okviru predpristopnih pogajanj za vstop v Evropsko unijo. V zvezi s testnimi centri lahko s ponosom povem še to, da je bil julija letos odprt prvi testni center na Hrvaškem v Zagrebu; licenco mu je podelil SDI. Ustanovljen je bil na pobudo tamkajšnjega podjetja, ki je v ECDL-ju spoznalo sredstvo za uspešno računalniško opismenjevanje, predvsem pa poslovno priložnost”.*

ECDL spričevalo je “močno orožje” vsakega imetnika. Omogoča mu lepšo in trdnejšo delovno prihodnost. Vsak izmed nas ima možnost, da se poda na pot do pridobitve tega spričevala. Vsaj 743 imetnikov jih je že na cilju. In vsak od njih ima prednost pred drugimi.

Doris Kukovičič, Much, izobraževanje, d.o.o.

Vključevanje Ljudske univerze Škofja Loka v evropske projekte

Ljudska univerza Škofja Loka je javni zavod s 43-letno tradicijo na področju izobraževanja odraslih na območju Škofje Loke. Izvajamo programe za pridobitev javno veljavne izobrazbe

- od osnovne do visokih strokovnih šol, pa tudi različne oblike strokovnega in jezikovnega izobraževanja. Vsako leto se pri nas izobražuje okrog 1.900 občanov, izpeljemo nad 9.000 izobraževalnih ur.

Lansko leto smo na razpis za sofinanciranje v okviru *programa Grundtvig 2* prvič prijaviли dvoletni projekt **Izmenjava informacij in know-how-a** med tremi ustanovami iz Grčije, Irske in Slovenije, ki sodelujejo **pri odpravljanju funkcionalne nepismenosti**; v okviru *programa PHARE CBC* pa enoletni projekt **Izboljšave sistema socialnega varstva, nege in oskrbe starejših in bolnih ter njihovih pogojev življenja in bivanja v prekomejni regiji**. Oba predloga projektov sta bila odobrena in ju bo Evropska unija sofinancirala.

Slednji, enoletni projekt je zaradi pozitivnega vpliva na razvoj socialnega skrbstva in izobraževanja na območju Škofje Loke še posebej pomemben. Sistem socialnega varstva, nege in oskrbe starejših in bolnih se lahko namreč izboljša samo s sodelovanjem med **izobraževalno ustanovo**, ki skrbi za razvoj kakovostnih izobraževalnih programov, **delodajalcem**, ki na eni strani slušateljem v izobraževalnih programih nudi kakovostno delavno prakso, kasneje pa tudi zaposlitev, na drugi strani pa zelo dobro pozna potrebe ciljne skupine, in **delojemalci**, ki jim bo sodelovanje prvih dveh zagotovilo dvig izobrazbe in zaposlitev.

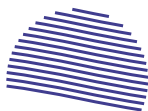
Dodatno kvaliteto in prednost daje načrtovanemu projektu še sodelovanje s sorodnimi ustanovami z avstrijske Štajerske. V projektu bodo tako sodelovali: Ljudska univerza Škofja Loka, Center za socialno delo Škofja Loka, Center slepih in slabovidnih dr. Antona Kržišnika iz Škofje Loke in Zavod RS za zaposlovanje, Območna služba Kranj - vsi iz Slovenije, ter avstrijski partnerji Berufsförderungsinstitut Steiermark, Merkur Versicherung, Volkshilfe Steiermark in Allgemeine Unfallversicherungsanstalt – AUVA.

Projekt je namenjen starejšim in bolnim, brezposelnim in zaposlenim na področju nege in oskrbe starejših in bolnih. Število starejših in bolnih, ki bodo potrebovali nego in oskrbo, se bo v prihodnjih letih znatno povečalo. To težnjo kaže demografsko gibanje starejšega prebivalstva v Sloveniji: število prebivalcev, starih 65 let in več, bo predvidoma naraščalo vsakih pet let za 10%. Za Upravo enoto Škofja Loka po mednarodni klasifikaciji velja, da je prebivalstvo staro, saj je 13% prebivalstva v občinah Škofja Loka, Železniki, Gorenja vas - Poljane in Žiri starejšega od 65 let. Na drugi strani po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje na območju Škofje Loke prevladujejo brezposelni s I. in II. stopnjo izobrazbe, ki jih je treba vključiti v programe usposabljanja in spopolnjevanja za pridobitev poklicne kvalifikacije. Cilj takšnih programov je povečanje možnosti za zaposlitev v poklicih, za katera bo v prihodnjih letih stalno naraščala potreba. Če pa želimo, da se bodo posamezniki pripravljene vključiti v izobraževanje za poklic, npr. *oskbovalca na domu*, jim je treba predstaviti poklic, potek izobraževanja in možnosti kasnejše zaposlitve.

V okviru projekta se bodo partnerske organizacije srečale v Škofji Loki in v Murecku na avstrijskem Štajerskem. Ustanove z obeh strani meje se bodo predstavile, razdelile naloge pri razvoju novega programa za kvalifikacijo poklica *oskrbovalec na domu* ter se dogovorile o izmenjavi zaposlenih v prekomejni regiji na področju oskrbe in nege starejših in bolnih. Partnerske ustanove bodo sodelovale tudi pri organizaciji in izpeljavi mednarodne konference **Nega in oskrba starejših in bolnih**, ki bo januarja 2003 v Škofji Loki. Predvidoma bodo na njej s svojimi prispevki sodelovali tudi predavatelji iz Visoke šole za zdravstvo, Visoke šole za socialno delo, predstavniki iz Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, predstavnika podjetja i-care ter predstavnika Fachschule für Altenpflege iz Nemčije.

Na Ljudski univerzi Škofja Loka skupaj s partnerji upamo, da bomo s tem projektom vsaj malo pripomogli k izboljšanju nege in oskrbe starejših in bolnih na območju Škofje Loke in na avstrijskem Štajerskem.

Matej Polajnar, Ljudska univerza Škofja Loka

Študijski krožki

Alternative hitri prehrani

Danes veliko govorimo o dejavnikih, ki vplivajo na zdrav način življenja. Najpomembnejša med njimi sta zagotovo zdrava prehrana in življenjsko okolje brez vsakdanjih stresov. Ker se tudi sama zavedam pomembnosti obeh, sem se udeležila študijskega krožka o prehrani. Organiziralo ga je podjetje Alfabet iz Celja, vodila pa mentorica Andreja Jelen Mernik.

Udeleženke krožka smo bile učiteljice Srednje strokovne in poklicne šole iz Celja, ki smo želele nekaj narediti zase - ne zaradi službene obveznosti, temveč zaradi potrebe po tovrstnem znanju. Namen našega delovanja v krožku pa je bil tudi prenos izkušenj na mladostnike in poskus vplivanja nanje.

Vse članice krožka smo bile pri delu v krožku enakovredne. Obravnavane teme so bile plod želja, sposobnosti in znanja vseh udeleženk krožka. Pri delu smo bile dejavne v nasprotju z večino izobraževanj, ki se jih udeležujemo zgolj kot pasivne poslušalke.

Delo krožka smo po zbiranju idej zasnovale na naslednjih dejavnostih:

- izpeljale smo anketo o prehrani mladostnikov,
- preučile zakonodajo, ki obravnava področje živil,
- sestavile temeljna načela načrtovanja zdravega jedilnika,
- izpeljale teden brez hitro pripravljene hrane,
- izpeljale dan pripravljanja “počasne” prehrane,
- pripravile in predstavile izhodišča za obravnavanje tematike na razrednih urah.

Rezultati ankete so pokazali, da le tretjina mladostnikov zajtrkuje, le desetina teh zajtrkuje žitne kosmiče; njihova najpogostejša prehrana so sendviči, pizze. Večina jih zaužije en topel obrok na dan, v katerem prevladuje pečen krompir, zelenjava je na dnu njihovega jedilnika, sadja vedno ne morejo dobiti. Naša ugotovitev je bila, da se mladostniki hranijo predvsem s hitro pripravljeno hrano, za katero je značilno cvrtje, pečenje, pečenje na žaru, in jo tudi hitro zaužijejo.

Pri iskanju zakonskih predpisov s področja živil so nam bile v pomoč zloženke Zveze potrošnikov Slovenije: Gensko spremenjena prehrana in Aditivi za živila. Lahko le potrdimo njihovo ugotovitev, da na področju genskega inženiringa nimamo nobenih predpisov, da nosijo aditivi oznako E in številko, njihovo ime je opredeljeno po zahtevah mednarodne organizacije FAO/WHO. Pri svojem delu smo naletele na sezname aditivov, ki so karcinogeni. Naša skupna ugotovitev je bila, da jih v zdravi prehrani ni. Povsod smo naletele tudi na sezname bolezni, ki jih povzroča nepravilna prehrana - od debelosti in bolezni prebavil do bolezni srca in ožilja.

Pri preučevanju načel zdrave prehrane smo naletele na različne poglede: nekateri priporočajo obilen zajtrk, kosilo in majhen obrok večerje, zajtrk opuščajo in jim je večerja glavni obrok. Nekateri načrtovalci jedilnikov priporočajo dneve, ko se hranimo samo s sadjem ali samo z mlečnimi izdelki, celo samo s presno prehrano, spet drugi sadje prepovedujejo in priporočajo postne dni. Ugotovile smo, da premalo vemo o kombinacijah beljakovin, ki se med seboj izločujejo.

Človeka prebiranje vseh mogočih priporočil zmede; postane neodločen in na koncu ne ve, koga naj posluša, komu verjame. Svoja načela, ki jih predstavljamo, smo sestavile po načelu “misli s svojo glavo” in občutku zmernosti:

- jemo tri glavne obroke hrane, večerja naj bo skromna, vmesni obroki naj vsebujejo le sadje,
- jemo le sveže kuhano in pripravljeno hrano,
- dnevni obrok naj vsebuje čim več sadja, zelenjave, žitaric in le črn kruh,

- dnevno popijemo najmanj 1,5 litra vode ali negaziranih, nesladkanih sadnih sokov,
- pri prehrani v restavracijah se hranimo z lokalnimi jedmi; izogibajmo se slabo in neustrezno pripravljenim mednarodnim jedem ter premalo kuhanim ali hitro pečenim jedem.

Sledil je teden brez hitro pripravljene hrane. Zaradi hitrega ritma življenja smo za zajtrk pojedle veliko žitaric v obliki muslijev; pri pripravi kosil pa smo poiskale recepte naših babic za pripravo jote, pasta fižola, krompirjevih in ajdovih žgancev; pomagale smo si z zelenjavnimi enolončnicami, kuhano zelenjavo, pojedle smo veliko solate.

Ko smo na koncu organizirale dan priprave zdrave hrane, smo si izmenjale recepte, pripravile in pojedle hrano, za pripravo katere včasih nismo imele ne volje ne časa.

Način dela, ki ga omogoča študijski krožek, ustvarja pogoje za to, da se drug od drugega kar največ naučimo, se poslušamo in se učimo strpnosti; nudi čas za premislek, konkretna znanja, raznolike oblike in metode dela, ki jih včasih zanemarjamo; odpravlja dvome - dvome v lastno znanje.

Marica Kamplet

PRIPRAVLJAMO/PRIPRAVLJAJO

Andragoški center Slovenije

Vabilo na delavnico

Pred enim letom smo na Andragoškem centru prvič izpeljali delavnico **Od predavatelja do moderatorja**. Zanimanje je bilo zelo veliko in mnogi ste nas spraševali, če jo bomo še kdaj ponovili. Obljubili smo vam, da naslednje šolsko leto zagotovo. Novo šolsko leto se je že začelo in pred vami je vabilo na delavnico. Prijazno vabljeni!

Vemo, da pri predavanju prevladuje enosmerna komunikacija in da gre predvsem za govorno podajanje vsebinsko zaokrožene strokovne snovi. **Predavatelj** le občasno z vprašanji spodbuja slušatelje k sodelovanju, pretežno pa so le-ti v pasivni vlogi. V višjih razredih osnovne šole in naprej je predavanje prevladujoči način dela. Tako je žal tudi v večini programov izobraževanja odraslih.

Na učinkovitost predavanja vpliva več dejavnikov: motivacija slušateljev, predznanje, trajanje (zbranost in osredotočenost povprečnega slušatelja traja 15-20 minut), metodična usposobljenost predavatelja, govorniške spretnosti predavatelja, spočitost udeležencev, prostor in čas, kjer predavanje poteka ipd.

Moderator pa je oseba, ki usmerja in uravnava delo določene skupine. Udeležencem pomaga, da sami najdejo možne rešitve problemov ali vprašanj in sami odločajo o primernih ukrepih za njihove rešitve. Ljudje vemo več, kot mislimo, oziroma, kot smo (si) pripravljeni priznati, da vemo. Moderator torej skrbi, da bodo udeleženci sami prišli do rezultata, ki jim bo prinesel pozitivno spremembo. Pri tem uporablja pestre, udeležencem prilagojene metode dela in posebne pripomočke, s katerimi vse člane skupine dejavno vključi v delo.

Zakaj moderiranje pomaga pri delu z nemotiviranimi udeleženci izobraževanja?

Predvsem zato, ker ljudi motivirajo izzivi in sodelovanje. Če moderator na primeren način izzove razmišljanje ljudi, se v njih zbudi zanimanje. In če ljudje pri iskanju odgovorov sodelujejo, jih navduši sinergija, ki se rodi. Moderator mora le znati pojasniti smiselnost svojega početja.

In če bi se radi tega naučili ali samo dopolnili svoje znanje, vas vabimo, da se udeležite dvodnevne delavnice, ki bo potekala na Andragoškem centru Slovenije **25. in 26. novembra 2002** med 9. in 16. uro.

Cilj in namen programa

Ob koncu izobraževanja boste znali:

- pojasniti razliko med moderiranjem in predavanjem,
- opisati možne načine, kako si lahko razviješ temeljne veščine moderiranja,
- v simulaciji ali igri vlog demonstrirati posamezne veščine moderiranja,
- opisati možne načine odzivanja na težavne situacije,
- v simulaciji ali igri vlog prikazati odzivanje na težavne situacije.

Ciljna skupina so učitelji odraslih, učitelji otrok in mladine, vodje aktivov in raznih skupin, vodje projektnih timov, ravnatelji in drugi organizacijski vodje.

Vsebine programa

- Kaj je moderiranje in kaj to ni?
- Temeljne veščine moderiranja
- Uporaba moderatorskih vprašanj za spodbujanje razmišljanja, širjenje načina razmišljanja, doseganje jasnosti in razumljivosti pri vseh, ohranjanje nadzora nad dogajanjem v skupini, spodbujanje udeležencev, da najdejo večje število možnih rešitev določenega problema, pozitivno odzivanje na “zgrešene”, neustrezne, manj primerne ali negativne komentarje
- Težavne situacije in možna ravnanja moderatorja (neprijetna vprašanja, nestrinjanje posameznika z moderatorjem, malodušna in brezvoljna skupina, prevladovanje posameznikov na račun molčeče večine, nestrinjanja in prepiri med udeleženci, negativizem posameznih udeležencev)
- Simulacije in igre vlog

Izvajalec izobraževanja je **Miran Morano**, univ. dipl. andragog in sociolog.

Število udeležencev je omejeno na 18.

Program je vključen v Katalog programov stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju v šolskem letu 2002/03 in prinaša **1 točko**. Prejeli boste potrdilo Zavoda za šolstvo.

Kotizacija za dvodnevno delavnico, ki jo boste poravnali na podlagi računa, izstavljenega na dan izobraževanja, je **20.000 SIT** (DDV je vključen). V ceno so vključeni kava, osvežilni napitki in drobni prigrizki.

Prosimo vas, da izpolnjeno **prijavnico pošljete najkasneje do petka, 15. novembra 2002**, na naslov: **Andragoški center RS, Šmartinska 134a, Ljubljana**, lahko tudi po faksu: 01 5245 881.

Zdenka Birman Forjanič, ACS

PRIJAVNICA ZA DELAVNICO:

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM: OD PREDAVATELJA DO MODERATORJA

Datum: 25. in 26. november 2002

Kraj: Ljubljana

PODATKI O UDELEŽENCU

Ime in priimek: _____

Datum in kraj rojstva: _____

Stopnja izobrazbe: V. VI. VII. ali več

Vrsta izobrazbe: _____

Delo, ki ga opravljate: _____

Ustanova / podjetje: _____

Naslov: _____

Pošta: _____

Telefon: faks: el. naslov: _____

Pedagoško–andragoška izobrazba: da ne

Izkušnje na področju izobraževanja odraslih: let

Dovoljujem uporabo svojih osebnih podatkov pri vodenju evidenc in obdelavi podatkov v skladu z veljavnim Zakonom o varstvu osebnih podatkov.

PLAČNIK KOTIZACIJE

Plačnik kotizacije (organizacija / samoplačnik):

Davčni zavezanec po Zakonu o davku na dodano vrednost:

da ne davčna št.:

Naslov in poštna št. plačnika:

Kontaktna oseba:

tel.: faks:

Kotizacijo v višini 20.000 SIT (DDV je vključen) boste poravnali na podlagi računa, ki bo izstavljen na dan usposabljanja.

Datum:

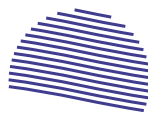
Žig in podpis:

PRIJAVE / ODJAVE

Prijavnico pošljite najkasneje **do petka, 15. novembra 2002**, na naslov:

Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana
Tel.: 01 5842 560, faks: 01 5245 881

Odjave sprejemamo 3 dni pred začetkom programa, pri kasnejših odjavah ali neudeležbi kotizacije ne vračamo.

Študijski krožki

Karavana kulture, učenja in sožitja v Gornji Radgoni

Karavana študijskih krožkov zaključuje svojo pot skupaj z iztekajočim se letom. Pred nami je njen zadnji dogodek. Tisti, ki jo poznamo, na njej nikakor ne bomo želeli manjkati. Tisti pa, ki te priložnosti še niste imeli, se nad tem zamislite in ji svojo pozornost posvetite nemudoma - v svojih koledarjih, predvsem pa v mislih. Karavano študijskih krožkov v Gornji Radgoni bomo pričeli v **petek, 29. novembra 2002**, popoldne, točneje **ob 14. uri, na ploščadi pred Ljudsko univerzo Gornja Radgona**.

Predstavili se bodo predvsem študijski krožki s Štajerske in Prekmurja, od drugod pa le tisti študijski krožki, ki so na Karavani posebej želeli predstaviti svoje delo. Program nas bo vodil od ploščadi pred Ljudsko univerzo do gradu Gornja Radgona in dalje do muzeja Stari špital ter vinske kleti Pod slapom, pri čemer nam bo pomagal tudi turistični vlakec. Posebnost tokratne prireditve bo **prodajni bazar**, kjer bodo na voljo drobni izdelki, ki jih lahko neomejeno ponudite vsi krožki, tudi tisti, ki ste se že predstavili februarja v Kranju, junija na Remšniku in septembra na Premu!

Do poprazničnega torka, **5. novembra 2002**, sporočite Miri Balažic na njen e-naslov (univerza.mira@siol.net), ali bi želeli na bazarju sodelovati. Pri tem, prosimo, navedite vrsto izdelka, približen obseg prinesenega gradiva in približno število predvidenih obiskovalcev z vašega okolja.

Vabljeni v Gornjo Radgono!

Karavano študijskih in bralnih krožkov sta podprla Ministrstvo za kulturo in Združenje založnikov in knjigotržcev Slovenije.

mag. Nevenka Bogataj, ACS

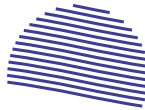
POSVETI, KONFERENCE

Netlearning 2002

International Conference about Flexible Larning within Higher Education

Ronneby, Švedska, 25. do 27. november 2002

Informacije o mednarodni konferenci je mogoče dobiti po telefonu: +46 611 34 95 04, na e-naslovu: goran.petersson@netuniversity.se in na spletni strani: <http://netlearning2002.org>.

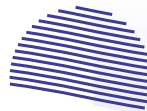

Online Educa Berlin 2002

The 8th International Conference on Technology Supported Learning & Training

Berlin, Nemčija, 27. do 29. november 2002

Informacije o mednarodni konferenci je mogoče dobiti po telefonu: +49 30 327 61 40, po faksu: +49 30 324 98 33, na e-naslovu: info@online-educa.com in na spletni strani: <http://www.online-educa.com>.

ICCE 2002

International Conference on Computers in Education

Auckland, Nova Zelandija, 3. do 6. december 2002

Informacije o mednarodni konferenci najdete na spletni strain: <http://icce2002.massey.ac.nz/>

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

Zukunftsforum Wissenschaftliche Weiterbildung : Dokumentation der 29. Jahrestagung der Arbeitskreises Universitäre Erwachsenenbildung (AUE - Hochschule und Weiterbildung) im Zentrum für Weiterbildung und Wissenstransfer (ZWW) der Universität Augsburg, 21./22. September / Erich Schäfer, Michael Kochs, Hrsg.. Regensburg : AUE Hochschule und Weiterbildung, 2001. 1135 str. (AUE-Beiträge ; 38).

Benedik, Irena: Pripravljenost uporabnikov za učenje v središču za samostojno učenje, njihova samostojnost in stališča do takšnega učenja : raziskovalno poročilo. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2001. 58 str.

Breaking down barriers : certificate in workplace language, literacy and numeracy training. Leicester : Niace, 2001. 113 str.

Bugge, K.E.: Folk high schools in Bangladesh. Odense : Odense University Press, 2001. 94 str.

Early intervention and culture : preparation for literacy : the interface between theory and practice / edited by Lotty Eldering, Paul Leseman. Paris : Unesco, 1993. 352 str.

Evalvacija socialno integracijske vloge programa PUM : evalvacijska študija : vmesno poročilo / Andreja Istenič Starčič, Valentina Hlebec, Livija Knaflič, Sonja Klemenčič, Andreja Dobrovoljc. Ljubljana : Filozofska fakulteta, 2001. 102 str.

Hanna, Donald E.; Glowacki-Dudka, Michelle; Conceição-Runlee, Simone: 147 practical tips for teaching online groups : essentials of web-based education. Madison : Atwood, 2000. 147 str.

Ivančič, Angelca: Razvoj modularne zasnove programov poklicnega izobraževanja mladine in odraslih : zaključno poročilo / odgovorna nosilka Angela Ivančič; [sodelavca: Marjetica Svetina, Zdenko Medveš]. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2001. 12 f., pril.

James, Kathryn: Prescribing learning : a guide to good practice in learning and health. Leicester : Niace, 2001. 119 str.

Magnan, Robert: 147 practical tips for teaching professors. Madison : Atwood, 1990. 63 str.

Musek Lešnik, Kristijan; Bergant Katra: Samoevalvacija v vzgojno-izobraževalnih organizacijah. Ljubljana : Inštitut za psihologijo osebnosti, 2001. 143 str.

Neue Lehr- und Lernkulturen in der Weiterbildung / Ulrike Heuer, Tatjana Botzat, Klaus Meisel, Hrsg. Bielefeld : Bertelsman, 2001. 304 str.

Schoenfeld, Clay A.; Magnan, Robert: Mentor in a manual : climbing the academic ladder to tenure. 2nd ed. Madison : Atwood, 1994. 498 str.

Sociocultural perspectives on learning through work / Tara Fenwick, editor. San Francisco : Jossey-Bass, 2001. 100 str. (New directions for adult and continuing education ; no. 92)

Statistično poročilo o delu Borz znanja za leto 2000 / uredil Bojan Srečko. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2000. 44 str. loč. pag.

Statistično poročilo Borz znanja za leto 2001 / uredil Bojan Srečko. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2001. 48 f. loč. pag.

Teaching and learning online : pedagogies for the new technologies / edited by John Stephensen. London ; Sterling, VA : Kogan Page, 2001. 228 str.

Willbourn, Hugh; McKenna, Paul: Accelerated learning. (Video posnetek). Sony Music Entertainment, 1999. 1 videokaseta (VHS) (49 minut). (Paul McKenna's new hipnotherapy series)

Zbornik / pripravljalni odbor Zora Bric ... [et al.]. Nova Gorica : Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje, 2001. 149 str. Ov. naslov: Društvo Univerze za tretje življenjsko obdobje Nova Gorica 1991-2001 : 10 let

Barker, Alan: Improve your communication skills. London : Kogan Page, 2000. 147 str. (The creating success series)

Basic and structural data 200/2001. Bonn : Federal Ministry of Education and research, 2001. 225 str.

Despotović, Miomir: Znanje i kritičko mišljenje u odrasлом dobu. Beograd : Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, 1997. 277 str.

Dialogue and action to help every student succeed : a guide for involving community members in public dialogue and problem solving / writers: Bianca D. Wulff ... [et al.]. Pomfret : Study Circles Resource Center, 2001. 33 str. Dostopno tudi na <http://www.studycircles.org/achievementgap.pdf>

Dobrovoljc, Andreja: Evalvacija programa Projektno učenje za mlajše odrasle : poročilo o izpeljavi programa v šolskem letu 2000/01. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2002. 42 str. Ov. naslov: PUM : Projektno učenje za mlade : poročilo o izpeljavi programa v šolskem letu 2000/2001

Findeisen, Dušana: Izobraževanje odraslih v njihovih poznejših letih : doktorska disertacija. Ljubljana : [D. Findeisen], 1999. 266 f.

Glossaire de l'éducation des adultes en Europe / sous la direction de Paolo Federighi. Barcelone : Association Européenne pour l'Education des Adultes (AEEA) ; Hambourg : Institute de l'Unesco pour Education des Adultes (IEA), 1999. 127 str. Dostopno tudi na <http://www.unesco.org/education/uie/online/olpub.html>

Howard, Ursula: Stimulating demand for learning : an ideas paper on attracting new learners. London : Learning and Skills Development Agency, 2001. 17 f. (LSDA comments). Dostopno tudi na <http://www.feda.ac.uk.files/PDF/R1185.pdf>

Inglish, Alistair; Ling, Peter; Joosten, Vera: Delivering digitaly : managing the transition to the knowledge media. Second edition. London ; Sterling : Kogan Page, 2002. 272 str.

Istenič Starčič, Andreja: Računalniško opismenjevanje odraslih v Sloveniji / nosilka študije Andreja Istenič Starčič; [avtorica dodatnega besedila] Erika Brtenk. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2002. 95 str.

Jakara, Vera: Kako vrednotimo znanje odraslih / Vera Jakara, Nataša Elvira Jelenc. 1. natis. Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2002. 139 str.

Klenovšek Vilič, Tanja: Svetovanje v izobraževanju odraslih : organiziranost, pogoji in način delovanja / Tanja Vilič Klenovšek, Sonja Klemenčič. 1. natis. Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2002. 135 str.

Knowledge and skills for life : first results from PISA 2000. Paris : OECD, cop. 2001. 322 str. (Education and skills)

Krolak, Lisa: ALADIN : strengthening the Adult Learning Documentation and Information Services : directory of members. 2002 updated version. Hamburg : Unesco Institute for Education (UIE), 2002. 166 str.

Mazanah, Muhamad: Adult and continuing education in Malaysia. Hamburg : Unesco Institute for Education ; Serdang : University Putra, 2001. 142 str.

Međunarodna konferencija o obrazovanju odraslih : zbornik radova : Lovran, 14.-16. veljače 2002 / Hrvatsko andragoško društvo [Elektronski vir]. Zagreb : EduKon, 2002. 1 CD-ROM

Novljan, Egidija; Jelenc, Dora: Odraslost : osebe z motnjami v duševnem razvoju. Starostnik z motnjami v duševnem razvoju : specialnopedagoški pristop. Ljubljana : Zveza Sožitje, 2002. 100 str.

Obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje : zbornik radova međunarodne konferencije Obrazovanje odraslih u Republici Hrvatskoj u kontekstu cjeloživotnog učenja, Lovran, 14.-16. veljače 2002 / uredili: Anita Klapan i Milan Matijević. Zagreb : Hrvatsko andragoško društvo, 2002. 438 str.

Oljača, Milka: Andragogija : psihološke osnove učenja odraslih. Novi Sad : Univerzitet u Novom Sadu, 1997. 200 str.

Peter Monetti, ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

14. - 20.10.2002

Na vprašanja vse leto odgovarjamo v TVU-Razpravljalnici na spletni strani

<http://tvu.acs.si/razprava>

IZBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI IZVAJALCI IN PROGRAMI 2002/2003

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji
• Na spletni strani: www.acs.si/pregled

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2002/2003

- izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja
- aktualna izobraževanja ACS

Na vaša vprašanja odgovarjamo v Forumu na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/forum>

na spletni strani www.acs.si

* za tiste, ki se želite izobraževati

* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

